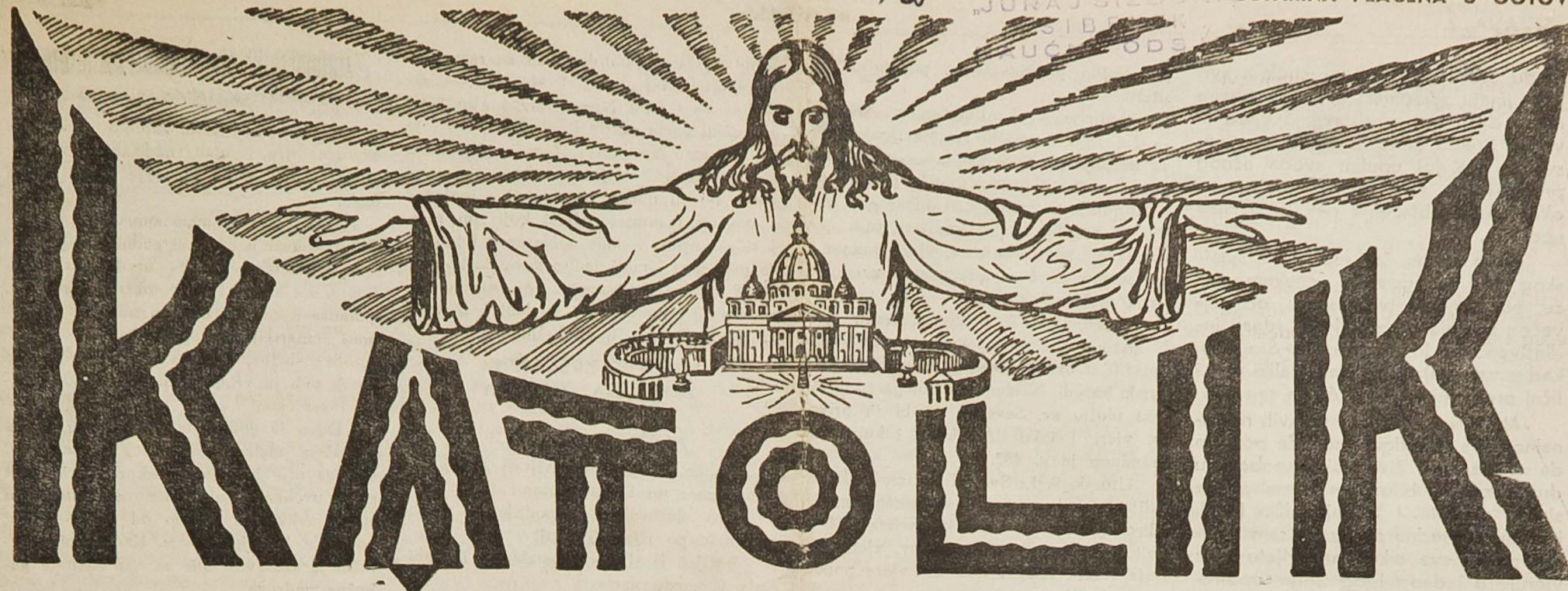

12/12/68

GRADAC
JURAJ ŠTEFAN
SIBENIK
KRUČIĆ ODS

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

LIST IZLASI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRET-
PLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-
ZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 1.

Šibenik, 4. siječnja 1940.

ADRESA UREĐENIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRACAJU.

BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Čvrsti temelji

Što je bilo — bilo je. Prošlost je za nama. Da li je ta prošlost bila svijetla ili tamna, sad više nije tako važno. Mnogo važnija i zanimljivija je budućnost koja je pred nama. A ono je najprikladnije progovoriti na početku nove godine.

Stupamo u novu godinu. Stoeći još na njezinom pragu, svjesni smo, da sad nije vrijeme ni za zabavu, ni za smijeh. U ozbiljnim vremenima, svi moramo biti ozbiljni. A više je nego jasno, da su sadašnja vremena ozbiljna.

Što se događa u svijetu — znamo. Rat je! Nebo i zemlja se crvene. Nebo se crveni od topovske vatre, a zemlja od ljudske krvi. Zato su nam čini zamagljene, a duše ispunjena zebnjem.

I mi se pitamo u ovim stravičnim, sudbenosnim danima: Što nam, u svojem tajnovitom kruhu nosi nova godina, koju, evo, započinamo? — Da li smrт ili život! Pogoršanje ili preporod!

Uspostavu mira ili proširenje rata?

Na to će nam odgovoriti budućnost, a ona će biti onakva kakvu je buduće htjeli narodi. Žele li narodi, da budu budućnost bude dobra i prijazna, mirna i sretna, onda joj moraju odmah početi postavljati čvrste temelje.

Prvi i najvršći temelj jest Bog. S Bogom sve, a bez Boga ništa! — Ako je iko na svojoj koži iskusio tu istinu, to je naš naraštaj.

Grcimo, krvarimo i padamo, jer smo svi htjeli upravljati sami sobom, a bez obzira na Onoga koji je početak i konac svemu.

Odpad od Boga — odpad je od sreće, blagostanja i mira. I čim veći je taj odpad — tim veće su nevolje i stradanja.

»Osigurati pravo na život i nezavisnost svim narodima!« — To je drugi temelj, o kojemu smo, upravo uoči Božića, slušali govoriti najveći moralni auktoritet na svijetu — Papu Piju XII.

Bog je dao zemlju svima narodima, a slobodu svim ljudima! Nema odabranih i predodređenih naroda! Svi narodi su jednakopravni, pa bili oni veliki ili mali, bogati ili siromašni.

— Volja za životom jednoga naroda ne smije nikada da potječe od smrte osude jednom drugom narodu. — To je Papina riječ, a to je i riječ svakoga koji misli dobro čovječanstvu.

Pitanje mira, upravo je pitanje toga načela. Zaludu: poslačeni narodi ne mogu pustiti na miru svoje fla-

Sv. Otac Papa za pravedni međunarodni mir

Božićna alokacija Sv. Oca Pape Pija XII. - Rooseveltovo pismo Sv. Ocu

Na Badnjak primio je Sv. Otar Papa čestitke članova Svetog Kolegija. Odgovarajući na ove njihove čestitke Sv. Otar održao je svoj božićni govor o miru, u kojemu je osudio politiku sile, a naročito napad na Finsku od strane Sovjetske Rusije. Prema izvještaju novinskih agencija Papa je u tom svom govoru među ostalim kazao:

Bili smo na žalost prinuđeni da budemo svjedoci čitavog niza djela koja se ne mogu ispričati ni propisima kolektivnog međunarodnog prava na načelima prirodnog prava i najosnovnijim osjećanjima čovječnosti, djele koja pokazuju u kolikoj je mjeri pravni smisao izopačen čisto totalitarnim shvaćanjima. Tu spada i unaprijed smišljeni napadaj na mali radni i miroljubivi narod pod izgovorom opasnosti koja nikada nije postojala i koja čak nije bila ni moćuća. Strahote i nedozvoljena upotreba rušilačkih sredstava čak i protiv neboraca i evakuiranih, protiv žena, starača i djece, preziranje slobode i ljudskog života, predstavljaju djela koja vape za božanskom osvetom.

Zatim je podsjetio na napore koje je učinila Sv. Stolica u cilju održanja mira i razložio razloge zbog kojih ti miroljubivi napori nisu uspjeli. Po slijedi je duboko nepovjerenje koje je vladalo među narodima. Problemi koji su se postavljali između nacija mogli su biti riješeni, ali to nepovjerenje, proističući iz čitavog niza naročitih okolnosti, smetalo je da se pokloni vjera eventualnim obećanjima i trajnosti mogućih konvencija.

Vladar — prvosvećenik zatim kaže, da sa zebnjom gleda na posljedice rata, kako na moralnom tako i na materijalnom, zatim i na ekonomskom i socijalnom polju. Te posljedice treba da navedu vlade na razmišljanje i da ih pobude na ispitivanje ciljeva koji bi bili u stanju da opravdaju rat.

Oni koji su odgovorni za sudbinu naroda, trebalo bi u pogodnom času da opredjele osnovne točke pravednog i časnog mira, a ne da unaprijed odbiju pregovore, ako se za njih ukaže prilika.

Sv. Otar Papa precizira zatim temelje na kojima bi, po njegovom mi-

telje. U dušama poslačenih uvijek kuha i vrije, i neće se smiriti, niti će drugima dati mira, dok se potpuno ne oslobode i ne osamosvoje.

Mir je veliko dobro. Svi za njim čeznemo kao u zimi za proljećem, kao u tuđini za domovinom. Ali, opet, kao razumni stvorovi, koji ciljenimo ljudsko dostojanstvo, ne možemo prihvati načelo: Mir pod svaku cijenu!

Zar je mogla mirovati malena Finska, kad su je, potpuno mirnu i

šljenju mogao biti zasnovan pravedan međunarodni mir.

1. Osigurati pravo na život i nezavisnost svima nacijama, to je temeljni postulat za pravedan i častan mir. Volja za životom jedne nacije ne treba nikad da potiče od smrte osude jednoj drugoj naciji. Ako bi ova ravnnopravnost isčezala ili ako je dovedena u opasnost, onda pravni poredak iziskuje reparaciju ne putem mačnega po pravilima pravde i uzajamne pravčnosti.

2. Da bi tako utvrđen red mogao biti dugotrajan, narodi treba da budu oslobođeni ropstva koje ih pritiskuje uslijed utrkivanja u naoružanju, kao i opasnosti od materijalne snage u koliko se ona pojavljuje kao tiranski rušilac prava. Predlozi za mir, koji ne bi pridaval temeljni značaj uzajamnom razoružanju, organskom i progresivnom, jednom razoružanju kako praktičnom, tako i duhovnom, pokazali bi, prije ili poslije, svoju neodrživost.

3. Kod reorganizacije zajedničkog međunarodnog života bilo bi potrebno da sve strane uvide praznine i nedostatke prošlosti. I kod stvaranja i obnove međunarodnih institucija trebalo bi voditi računa o iskustvima koje pružaju prijašnje slične inicijative. A kako je za ljudsku slabost teško, moglo bi se reći nemoguće, sve predviđjeti i sve osigurati u času pregovora o miru, onda kada je teško oslobođiti se strasti i gorčine, to je stvaranje pravnih ustanova koje treba da garantiraju vjera i lojalna primjena konvencija od odlučnoga značaja za časno prihvatanje jednog ugovora o miru i za izbjegavanje svojevoljnih i jednostranih fumačenja uvjeta tih ugovora.

4. Jedna stvar kojoj bi trebalo posvetiti naročitu pažnju ako se želi bolja organizacija u Evropi odnositi se na potrebe i pravedne zahtjeve nacija i naroda kao i etničkih manjina, zahtjeve koji, ukoliko ih nije uvijek dovoljno zasnovani na striktnom pravu kada su ugovori, priznati i sankcionirati, na snazi i profite se tome, ipak uvijek zaslužuju blagonaklono ispitivanje da bi se pokušalo izići im u susret miroljubivim putem, pa ako je to potrebno, i putem pravedne, mudre i složne revizije ugovora. Mnogi po-

vođi za prihvatanje svih otkrića bi se posjede uspostavljanju Islamske ravnoteže među nacijama i obnove osnova uzajamnog povjerenja.

3. Ali čak i doći ugovori bili bi nesavršeni i osudeni na neuspjeh ako oni koji upravljaju narodima i sami narodi ne dopuste da im prozme onaj uan odgovornosti koji oamjerava cijeviće osobe prema jedinstvenim i neprimenjivim oaređanima božanskog prava, onom zetu za pravom koja ima za osnovu morau pravau, onom sveopćom ijudavlju koja postavlja most onima koji nemaju tu srecu da budu u nasoj crkvi.

Sv. Otar Papa je dodao u svojim govoru da mu nisu ostale nepoznate velike poteskoće kojih se suprotstavljaju postizavanju pravednog međunarodnog mira. Zatim, postoje saopšto da je izvešten o odluci predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, g. Roosevelt, o upućivanju »pri-vremenog ambasadora« pri Vatikanu, Pio XII. je rekao: »da mu je ova vijest veoma prijatna, jer ona znači moćan doprinos ostvarenju jednog pravednog i trajnog mira i olakšanju ratnih patnja. Izražavamo g. predsjedniku čestitke i osjećaje naše zahvalnosti.«

ROOSEVELTOVO PISMO SV. OCU

Predsjednik USA Roosevelt uputio je uoči Božića pismo Sv. Ocu Papu preko newyorškog nadbiskupa Msgra Spelman.

Da bi praktički bila osigurana saradnja između čovječanskih napora Vatikana i Sjedinjenih Američkih Država, predsjednik g. Roosevelt se izjašnjava za upućivanje g. Taylora Mirona u Vatikan sa zadatkom da pruži američku suradnju »na izgradnju jednog novog poretku«.

Predsjednik g. Roosevelt u svojem pismu precizira u kome duhu je shvaćena misija g. Taylora.

»U sadašnjem času« piše g. Roosevelt, »ni jedan duhovni šef nije u stanju da predloži nijednoj vlasti precizan plan za okončanje rušilačke akcije i obnovu svijeta. Međutim, sigurno je da će doći čas za ispunjenje tog zadataka. Stoga, ma da se sad ne može predvidjeti ni kada ni kako će moći doći do te intervencije, dobro je da ohrabrimo tjesniju saradnju iz-

pravednu, napale sovjetske bande, da je pokore, oplačkaju i potope u otrvano crveno more! — Zar mogu mirovati i drugi narodi, kad ih neko hoće zasuznjiti i prozdrijeti?

Svršice i ovaj rat, a doći će drugi i treći — bez konca i kraja, ne bude li se »osiguralo pravo na život i nezavisnost svim narodima!«

Stare su to istine, za koje su se borili svi pravi vođe Hrvatskoga Naroda, pa zato je i bilo geslo: Bog i

narod! Bog i Hrvati!

Sjećajući se prošlosti, koja je bila više crne nego svijetla, postajemo malodušni i pokunjeni. — Ali ipak, u nama se na pragu nove godine, porađa živa nuda, da će konačno pobjediti zdravi razum, koji će narodima donijeti pravdu i mir, jer će im se »osigurati pravo na život i nezavisnost.«

Zato: Počnimo s Bogom! Radimo za narod! Ig.

među svih onih, koji, u cijelom svijetu, imaju zajednički cilj, bez obzira na to da li oni predstavljaju vjere ili vlade. Prema tome predlažem vašoj svetosti da joj uputim svoga ličnog predstavnika, kako bi se naši naporci oko mira i ublaženja patnji, razvijali uporedno.

Kada kucne čas uspostave svjetkog mira na sigurnijim osnovama, bit će, po čovječanstvu i vjeru, od najvećeg značaja da zajednički ideali jedinstveno dođu do izražaja. Što više, kad ovane taj srećni dan, veliki praktični problemi iskrsnuti će za sve nas.

Milijuni ljudi svih rasa, svih nacionalnosti i svih religija moći će ponovo da urede svoj život bilo sebom u druge zemlje bilo uredenjem svoga starog ognjišta. I tu zajednički idealiziraju uporednu akciju. Ja sam uvjeren da će sve crkve na svijetu koje vjeruju u jednog istog Boža, upotrebiti svoj veliki uticaj u prilog ovog djela.

Predsjednik g. Roosevelt na kraju svoja pisma potječe na svoje prijateljske veze sa Sv. Ocem Papom Pijom XII., koga je lično upoznao kada je Sv. Otc. Papa, kao kardinal Pacelli, bio napinski legat u Siedinjenim Američkim Državama.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 31. XII.: Nedjelja božićne osmine. — Sv. Silvestar, Papa. Bijaše rodom Rimljani te sin bogate i ugledne obitelji. Još kao mladić primao je u svoju kuću na stan hodočasnike i bio im vođa pri pohanjanju sv. mjesta. Stupivši u svećenički stalež, g. 314. iz smrti sv. Oca

Pape Melkijada bi jednoglasno izabran za poglavara cijele Crkve. Kao Papa mnogo je učinio za stvar Božju. G. 325. sazvao je prvi crkveni sabor, koji je osudio krivovjera Arija. Umro je na današnji dan g. 335.

Ponedjeljak, 1. I.: Obrezanje Gospodino. Osmi dan po porodenju po židovskom običaju bio je Isus prikazan u hramu i tu obrezovan i prozvan imenom I-sus. — Danas počinje gradanska Nova Godina.

Utorak, 2. I.: Ime Isusovo. Danas se slavi blagdan Imena Isusova, na čiji sam spomen drhe nebo i pakao. — Sv. Maksimilijan, opat. Preko 60 godina proživio je po egipatskim i tebaidskim pustinjama. Umro je g. 395.

Srijeda, 3. I.: Sv. Genoveva, zaštitnica grada Pariza. Rodena je g. 423. nedaleko Pariza. Od petnaest pa do 89. godine života bez prestanka služila je Gospodinu u čistoći i nevinosti. Mnogo je pretrpjela od zlih i opakih jezika. Ali Bog je objavio njezinu nevinost prilikom smrti g. 512.

Cetvrtak, 4. I.: Sv. Tit, biskup i ispovjednik. Bio je učenik i saradnik sv. Pavla. Propovijedao je sv. vjeru u Korint, Kreti, a prema nekim i u Dalmaciji.

Petak, 5. I.: Sv. Telesfor, Papa i mučenik. Stupio je na papinski prijesto g. 127. Svoj svetački život okrunio je strašnom mučeničkom smrću.

Subota, 6. I.: Bogojavljenje ili sv. Tri Kralja. Na današnji se dan i paganstvo

po svojim pretstvincima poklonilo Spasitelju.

Nedjelja, 7. I.: Blagdan sv. Obitelji. — Nedjelja u osmini Bogojavljenja i Prva nedjelja po Bogojavljenju. — Sv. Lucijan, svećenik i mučenik. Bio je svećenik u Antiohiji. Slovio je kao dobar govornik. Bio je krotak, blag i umiljat. Radi neuobičajenog ispunjavanja sv. vjere podnjo je mučeničku smrt za progonstva cara Galerija Maksimilijana.

Ponedjeljak, 8. I.: Sv. Severin, opat. U petom vijeku počeli su navaljivati i dolaziti u ove kulturne strane divlji, barski narodi. Neizmerno mnogo truda bila je uložio sv. Severin, da bi ih priveo sv. vjere, i tako ih ugledio i kultivirao. Preminuo je g. 482.

Utorak, 9. I.: Sv. Julijan, mučenik. Sv. Julijan zajedno sa svojom zaručnicom Basiliom davao je utočište svima onima, koji su bili proganjeni radi sv. vjere. Kasnije i sam Julijan radi sv. vjere podnese mučeničku smrt.

Srijeda, 10. I.: Sv. Pavao, pustinjak. Rođen je u Tebaidi u Egiptu. Skoro cijeli život proveo je u najvećoj pokori i trapnji zajedno sa drugim glasovitim pustinjaka sv. Antonom. Umro je u 113. godini života g. 342.

Cetvrtak, 11. I.: Sv. Higin, Papa i mučenik. Oko g. 138. stupio je na Petrov prijesto. Mnogo je pretrpio za Božju stvar, pa ga radi toga i neki nazivaju mučenikom.

Petak, 12. I.: Sv. Tatjana, mučenica. Svetkuje se u Rimu. Najprije su je bacili pred gladne zvijeri, a zatim u lomaču.

Subota, 13. I.: Sv. Hilarij, biskup. Radi sv. vjere bio je prognan. Svojim molitvama uskrisio je jednoga mrtvaca. Blagdan mu se sutra slavi.

PRVA NEDJELJA PO BOGOJAVA

NJU

CITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Kološanima (13, 12–17). — Braćo! Obucite se kao izabrani Božji, sveti i ljubezni, u srdačno milosrđe, dobrotu, pojznost, čerdost, strpljivost; podnoseći jedan drugomu, ako im kažu tužbu na koga: kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi! A vrhu svega toga imajte ljubav, koja je veza savršenstva. I mir Kristov neka radošno vlada u srcima vašim, na koji ste i pozvani u jednomo tijelu; i zahvalni budite! Riječ Kristova neka stanuje u vama obilato; u svakoj mudrosti učite i opominjite sami sebe sa psalmima, himnim i duhovnim pjesmama, zahvalno pjevajući u srcima svojim Bogu. Sve što god činite riječju ili djelom, sve (činite) u ime Gospodina Isusa Krista, zahvaljujući Bogu i Ocu po Isusu Kristu Gospodinu našemu.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Luki (2, 42–52). — Kad je Isusu bilo dvanaest godina, učili su u Jeruzalem po običaju na blagdan. I kad se dovršile blagdani, i oni se vraćaju, osta dječak Isus u Jeruzalem, i ne znadoće roditelji Njegovi. A misleći da je s društvom, otidše dan hoda, i stadoče Ga tražiti među rođacima i znancima. I ne našavši Ga vratise se u Jeruzalem da Ga traže. I poslije tri dana nađoće Ga u hramu gdje sjedi među učiteljima, te ih sluša i pita. A svi

ču sutra, ponedjeljak. — Ivan Ivanović».

*

Ivan Ivanović pred 20 godina iselio je u Francusku, u Marsej, gdje se zaposlio kao drvodjelac.

Odonda ga nije bilo u rodnom mjestu. Dva ili tri puta godišnje Ivan Ivanović javio bi se pisom dalekom bratu, izvješćivao o stanju svoje obitelji, slao fotografije svoje djece. Dapače, kad se rodila Anica, brat ga je zamolio, da bude kumom njegovoj kćerki, na što je Ivan pristao te odredio, da ga na krštenju zastupa Ante, najstariji sin Jurin. Svake godine slao je kakav darak svom kumčetu, tako da je Anica zavolila toga dalekog strica, koji se nije htio da vrati više kući.

— Vratit će se, kad ostarim... — pisao bi koji put.

No jednoga dana, iznenada, rat je prisilio sve naše iseljenike u Francuskoj, da se vrate u svoju domovinu.

»Vraćam se u domovinu. Molim te, da me primiš k sebi. Stići

koji su Ga slušali, divili su se razumu i odgovorima Njegovim. I vidjevi Ga zaučiše se, i mati Njegova reče Mu: Sine, što učini nama tako? Evo, otac Tvoj i ja žalosni smo Te tražili. I reče im: Zašto ste me tražili? Nijeste li znali da meni treba biti u onome, što je Oca mojega? I oni ne razumeše riječi koju im reče. I side s njima i dode u Nazaret. I bio im je poslušan. I mati je Njegova čuvala sve riječi ove u srcu svome. A Isus je napredoval u mudrosti i u dobi i u milosti pred Bogom i pred ljudima.

MOLITVE KRŠĆANINA

JUTARNJA MOLITVA

V.

ANDEO GOSPODNI

Andeo Gospodnj navijesti Mariji. — I ona zače po Duhu Svetome.

Evo službenice Gospodnje. — Neka mi bude po riječi Tvojoj!

I Riječ je tijelom postala. — I prebijala je među nama.

Tri puta na dan, u zoru, o podne i navečer zvono nas pozivlje, da izmolimo Andeo Gospodnji. Lijepa je to molitva, koja je za nas:

1. Uspomena. — Ona nas sjeća, koliko je Bog ljubio ovaj svijet, da je za njih dao svoga Jedinorodenoga sina. Promisli na tužne prilike ljudskoga roda nakon istočnoga grijeha: ljudi su lutali u tminama neznačajstva, gušili su se u blatu strasti i nepodobština. Ta sudbina čekala je i nas, da se Sin Božji nije utjelovio u utrobi prečiste Djevice Marije, te da On nije umro za nas na Križu. Više smo dakle nego dužni, da se često sjetimo ovoga velikog dobročinstva Gospodnjega, djela otupljenja, koje je započelo, kad je andeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona je zaćela po Duhu Svetome.

2. Opomena. — »Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po riječi tvojoj.« Ovim svojim velikodušnim »neka bude« Marija je začetala program svoga života: vršiti volju Božju u svemu i u vijek. Ovo treba da je također i tvoj program. A dobro je, da ga se sjetiš svakoga jutra, da on upravi svim činima tvoga dana. Tako, kad nadode večer, moći ćeš kazati s Isusom: Došao sam na ovaj svijet, ne da činim volju svoju, već volju Onoga, koj me je poslao. Moja hrana i moje piće je u tome, da vršim volju Oca. Oče, ne kako ja hoću, već kako ti.«

3. Poziv. — Kad je Marija izrekla svoj »neka bude«, Duši Sveti odmah je započeo u njoj djelo Utjelovljenja. A Marija, kao u prijatnoj ekstazi, bit će ostala u dugoj i dubokoj adoraciji pred Riječu, koja se u tom trenutku utjelovila i započinjala da prebiva u njoj. I ti ćeš moći da postaneš dionikom ove nebeske radosti Marijine, ako ovoga jutra pristupiš na svetu Pričest. I ti ćeš moći primiti u goste u svom srcu Onoga, koji je jednoga dana sišao u utrobu Marijinu; i ti ćeš mu se moći klanjati blizu sebe, u sebi, kao ona, moći ćeš ga ljubiti, uživati njegovu prisutnost, posvetiti se u dodiru s njim.

Primi dakle svetom radošću nebeski pričest, da primiš u svoje srce Isusa, da On uzmogne prebrati i u twojoj duši.

S ovim osjećajima mol svakoga dana, u zoru, o podne i navečer, na glas zvona, tako lijepu molitvu Andeo Gospodnji!

Zlatomisnik Msgr Don Luka Grgić prepozit splitskog kaptola

G. 1889. 21. XII. zaredio je našeg svećara njegov ujac, nadbiskup fr. Fulgencij Carev, a na Božić je rekao mladu misu.

Teško je i letimice spomenuti, što je niš zlatomisnik kroz 50 godina svog uzornog svećeničkog života uradio na slavu Božju, na korist i čast splitske biskupije, a nadasve za dobrobit vjernika u duhovnom i materijalnom pogledu.

Sve službe, koje je vršio, nastojao je da ih vrši iz vrhunarnavnoga motiva, vjerno i savjesno!

Dugo je godina bio katehetom, zatim u našem malom sjemeništu ravnateljem, dok ga nije blagopok. biskup Nakić, koji ga je uvelike cijenio, imenovao kanonikom stolne crkve, te je bio od svete Stolice počašćen Monsignorom. Kao Filipinac uvožio je sve svoje sile za napredak te požorne zadruge.

Kao kapitularni vikar vodio je upravu biskupije na opće zadovoljstvo svećnika i vjernika.

Katehetsku, teološku i juridičnu nauku vazda je budno pratio i prati. U tim je strukama veoma dobro verziran, i to je očitovalo u svojim solidnim članicama. Neumorni je ispovjednik, te vjernici rado k njemu dolaze, jer je čovjek Božji, učen i strpljiv.

Svojem rođnom mjestu Vranjic ustanovio je zakladu za pučke misije.

Uboge i siromane vazda je pomagao i pomaže, kao i misije među poganim.

Don Luka je pravi krenjenjak, vodio je držao ravnoga pravca, nije se nikada sagibao, jer je bio i sada je potpuni Hrvat.

Skromni je svećenik, koji iz načela izbjegava ljudsku slavu, nije se nikada iscitao. Oni, koji ga dobro poznaju, znaju cijeniti njegove umne i duhovne vrline.

Dični Don Luka uživa opću ljubav i poštovanje, jer narod instinktivo poznaje ljudi, koji su na svom mjestu.

Kod osnutka Marijine Kongregacije svećenika u Splitu Don Luka je bio dugo godina njezin Upravitelj, a sada postojani član. Kao revni adorator Don Luka svaki dan po čitav sat kleći pred oltarom i moli za katoličku Crkvu i za svoj Hrvatski narod.

Svečar je potomak ugledne obitelji Grgić, koja je dala Crkvi i domovini Hrvatskoj muževe, koji su se isticali bistrim umom i plemenitim srcem. Svojim dičnim sinom pravom se diči Vranjic, a splitska biskupija svojim Don Lukom uz svećenikom.

Neka Bog pozivi na dugo Zlatomisnika Don Luku Grgića, uzor svećenika i kremen — Hrvata!

PREMNOGI SE JOŠ NIJESU ODAZVALI našem pozivu, da uplate zaostalu pretplatu za 1939. i ranije godine. Duguju nam se velike svete novace, a bez uplate toga duga ne ćemo nikako moći nastaviti s izlaženjem lista. Žalosno bi to bilo! Zato pozurite s uplatom, jer ćemo inače morati, iako vrlo nerado, drugim zakonitim putevima doći do svojih potraživanja!

— Ne, Anice, danas ne idem k Misi.

Htjela ga je zapitati: Zašto? Ali se nije usudila.

Slijedeće nedjelje ponovno počuša sreću:

— Kume moj, hoćeš li danas sa mnom na Misu?

— Dosadna mala! Ne, ne mogu ići...

— Zašto?

— Zašto?... — Stric je oklijevao časak. — Zašto... vidiš, ja ne vjerujem više... No neke stvari, draga moja, ti ne možeš još shvatiti...

Anica se zagleda u njegovo lice svojim razrogačenim plavim očima, punim suza i čudenja.

Onoga jutra, preko sv. Mise, nije mogla da zaboravi stricove riječi: »Ja više ne vjerujem«.

Je li to bilo moguće, da stric više ne vjeruje u Gospodina? U Njegovu dobrotu, u Njegovu ljubav?

Tko zna, koliko je toga morao prepatiti tamo dolje, sam, u brodogradilištim onoga tajinstveno-

Podlistok

Aničine jaslice

Poziv našim svećenicima za suradnju u „Križarskom Duhovniku“

Duhovnici križarskih i križaričkih društava odavno su osjećali živu potrebu vlastitog duhovničkog lista, koji bi se bavio pitanjima, koja se tiču apostolata duhovnika među križarskom mlađeži. Privolom i dobrotom preuzv. vrhbosanskog metropolite Mons. dra Iv. Ev. Šarića, istaknutoga prijatelja križarskoga pokreta K. A., pokreta koji je već zahvalio duboke korjene u njegovoj rasprostranjenoj nadbiskupiji, ova naša svećenička želja, je oživotvorena. Urednik revije »Vrhbosne«, koju je posvećena K. A., veleuč. gosp. dr Livanjčić, otvara nam u istoj rubriku za križarske duhovnike od prvoga broja 1940. g. Tako nam ova velezaslužna svećenička revija, koja ulazi u 54. godinu života, ovim bratskim razumijevanjem otvara svoje stranice, svoga dragocjenjenog prostora za posebnu rubriku za naše križarske duhovnike, da budemo među sobom u što većoj bratskoj vezi i dogovoru u dalnjem radu. Božanskom Srcu i Mariji Kraljici Apostola našu zahvalnost, srdaćna hvala preuzv. nadbiskupu, kao što i uredniku »Vrhbosne« na ovom divnom božićnom daru.

Sada na posao! Molim subraću duhovnike za suradnju u rubrići: »Križarski duhovnik«, bilo to člancima, kojima ćemo jedan drugoga podržati na sveti život i na što intenzivniji apostolat među križarima (cama), unapredivati naš svećenički rad, iznašati svoje uspjehe, svoje metode za osvajanje mlađeži Kristu, pa i svoje neuspjehe, jer su i oni pouka u velikoj školi života. Molitvom, bratskom ljubavlju i suradnjom nastojimo, da što bolje izgradimo u sebi Krista, da možemo poslije što revnije voditi uzdanicu Hrvatske Kristu s istim onim žarom kakvim su pred 13 stoljeća drugi apostoli Evangelijsa vodili naše oce od poganstva k Onomu, koji je put, istina i život.

Molim subraću duhovnike, ako nijesu, neka se preplate na »Vrhbosnu« (Sarajevo, Koroševa 15) i da na adresu potpisana u Pagu pošalju gradivo, crkvene i križarske vesti za rubriku »Križarski duhovnik«. Članci i dopisi treba da budu kratki, jer je prostor ograničen. Svima suradnicima najsrdačnije zahvaljujem.

Bog živi!

U Pagu, 27. XII. 1939.

Sveć. JOSO FELICINOVIC
prosvj. ref. VKB u Zagrebu i križarski dijecenzanski duhovnik Ap. Ad.

SVE MOLIMO, da nam odmah pošalju preplatu za novu godinu 1940. našom čekovnom uplatnicom, koju prilaže da našem preduzmetu. Koji mogu, neka tom prilikom svakako pridodaju koji dinar kao milodar za naš »Katolik«. Imena svih tih naših dobrotvora ćemo oglasiti u »Katoliku«.

DOBROTVORNA PRETPLATA. Uvadamo ove godine uz redovitu i dobrotvornu preplatu. Svi oni dakle, koji to ikako mogu, neka nam za 1940. mjesto Din 30 pošalju dobrotvornu preplatu od Din 50.

ga Marseja, dok je dotele stigao, da je izgubio vjeru.

»Neke stvari, draga moja, ne možeš shvatiti...« — rekao joj je stric.

Da, Anica, nije mogla da shvati neke stvari, ali ovu jednu stvar da, shvaćala, ju je: da joj je stric daleko od Gospodina i da ga treba opet Njemu vratiti.

Rujan, listopad, studeni prošli su, a da svagdanje molitve i brojne žrtvice Aničine nijesu ništa isposile. No Anicu, Malu Križaricu, to nije razoružalo: bila je sigurna u pobedu. Brzo će stići Božić. Oh, kako bi bila radosna, kad bi Djeticu Isusu mogla donijeti na dar dušu svoga strica!

— Kume moj, pogodi, što je ovde unutra... — reće mu jednoga dana djevojčica pokazujući mu ogromnu kutiju.

— No... ne bih znao... počaš mi!

Anica podigne pokrivalo i pojaviše se kipici jaslice...

— Gledaj, kume moj, kako su

Naši pogledi

Zapovjedi sa Sinaja, govor na gori i Križ — to su tri svetinje, koje ispunjavaju stranice životnoga programa katoličke duše.

U predvečerju novoga svjetskog klanja; u časovima raspadanja zla, a bez vednih pogleda u vremenu dobra; u danima teških iskušenja — i sveti Otac Pio XII., u pismu što ga je upravo katoličkom svjetu svih zemalja, ističe ovu troje, i u svijetu toga gleda svijetu budućnost, odnosno, još tamniju od mračne današnjice.

Kršćanskoj duši i ne treba drugo, nego, u životnoj praksi, ići putovima, što ih pokazuju ova tri velika svjetla, pred kojima i najgušća tama bježi kao lupež.

Godina 1940 je i opet samo jedan vremenski period, koji će brzo proći, kao što su brzo prošli i svi oni što su položeni na našim ramenima. U moru vječnosti utoriće se i ona, kao što je utorula i tridesetdeveta. Ali, kad smo već stvorena od malih dana, i za te male dane imamo iskazati račune, onda i godina, dio tih naših malih dana, nosi za nas dane neizvjesnosti i zagonetaka — preko kojih se olako ne prelazi, jer su to pišnja naša.

Svaki početak ima za početnu riječ znak pitanja. Znak pitanja ima i godina koja je nastala.

Uvijek se tako govori. Ovo što je ovdje napisano, moglo je stati napisano i pri početku bilo koje godine koja je za nama, pa i onih koje će doći iza nas.

Ali, velike znakove pitanja, velikih upitnika, mislimo, da nije nikada bilo opravdavanje ispisivati i isticati kao na početku ovoga novog razdoblja.

Obrisi jednoga novog stanja vidljivi su oku koje nije slijepo, preokret i prekid s onim na čemu smo danas i silom moraju nastupiti. I upravo, jer je to tako, jer smo u radanju novoga vremena, a ova godina, kako se vidi, ima u velikim marševima ići k danima promjene, svi koji misle i osjećaju zabituto stoje pred rješenjem velikog pitanja — što nam može donijeti godina koju smo počeli brojiti.

Mi se ne nadamo dobru. Ne radi toga, jer bismo se bojali, da nas ko ne makne s meka sjedala, jer ga ni nemamo; ili zato, jer nas hvata znoj, da nam ne rastvore pohrane i ostave prazne, kad jedva

vežemo prvi sa zadnjim u mjesecu; ni najmanje, jer smo bili nametnici, nego po svojim silama posve u službi zajednice. Uza sve to, što nemamo ništa izgubiti, niti ispaštati stare socijalne grijehe, nego bismo imali samo dobiti, ako bi duh socijalne pravde i za samo jedan zarez otišao naprijed, mi i opet mirnom savjeti govorimo da se ne nadamo dobru.

Zašto? — Jer mi nismo dobiti, a s drače se ne beru smokve niti sa trnja grožđe.

Mislimo da je patnja potlačenoga došla do viška, da je čaša ne samo nalivena do vrha, nego je i prelivena. Kao niko drugi kršćanske duše razumiju čovjeka današnjega vremena mnoga zla nastoje razumjeti, i ako ne opravdati, s obzirom na ovo i s obzirom na ono, ali, moramo reći, da se s čovjekom naših dana ne može biti zadovoljan, i da smo sami u velikom dijelu krivi što mnoga zla nisu već danas privredna krajcu.

Stvarno treba biti majstor, pa u svim pitanjima odmah doći do rješenja, a do rješenja se dolazi kada se znade za pravi uzrok kakovog zapletaja. Liječnik će lako reći zašto se ognjica diže i pada, ako je uočio pravi uzrok bolesti. Tako i u svemu.

I sva društvena previranja, koja dolaze do izražaja kao ognjica kod bolesnika, u dizanju i padanju, takoder imaju svoj izvor, i to u onom, što je nama »otreano« — jer je zemlja ostala bez srca — a to znači bez osjećaja i suošćenja — a srce daje Bog i niko drugi,

S dva stanovišta je u sebi fatalna zabluda našega vremena, ako misli donijeti nove dane bez Boga, pače po obračunu s Bogom.

Bez Boga ne ćemo imati čovjeka i ne ćemo se učiniti drugo do zla, do koga smo i danas došli tim putevima.

A drugo — ako mislimo doći do vrha po obračunu s Bogom, potpisali smo sebi dosudnicu vječnoga robovanja. Koji misli da će doći do pravoga zaloga iza kako bude Bog maknut sa zemlje, taj će sačekati sudnji dan gladan. I, ako je išto smicalica, to je smicalica ugnjetcica ljudskoga društva ona riječ: da je vjera u Boga opium. To je upravo opium, jer dok zadnji čovjek bude disao i Bog će biti pričuvan Bogom.

Junior

Prva enciklika Sv. Oca Pape Pija XII. „Summi Pontificatus“

(Nastavak 7)

APOSTOLSKI RAD SVJETOVNIJAKA

Kada sa žalošću moramo promatrati nerazmjer između broja i zadataka svećeničkih, kad gledamo da se i danas obistinjuje riječ Spasiteljeva: Že-

tva je velika, a žetvenika je malo (Mat. 9, 31; Luk. 10, 2) tada nam suradnja laika u hijerarhijskom apostolatu izlazi kao dragocjena pomoć dječju svećenika i pokazuje mogućnosti razvijanja, koje opravdavaju i najljepše

lijepi! Znaš... — nastavi nakon kratkog okljevanja — Htjela bih te zamoliti za dvije usluge.

— Da čujemo.

— Evo, vidiš li kućicu? Odveć je staru i ružnu... Htjela bih, da mi učiniš novu ti, koji si tako vrijedan radnik u drvu...

— A onda?

— Da mi pomognesh načiniti jaslice. Vidiš, župnik je nama, Malim Križaricama, obećao nagradu, koja od nas načini najljepše jaslice. Ja sama nisam za to sposobna, ali kad bi mi ti pomogao... Hoćeš li?... Da?... Oh, hvala ti, moj dragi i lijepi kume!

Badnjak je. Uz Anicu stric Ivan uprav je svršavao jaslice, koje su bile upravo divne. Anica će sigurno dobiti nagradu.

— Striće moj, koliko si bio vrijedan!... — svaki malo govorila je djevojčica i nije znala odgovetnuti, zašto je stric tako šutljiv i tako malo oduševljen svojim remek-djelom. Nije shvatila djevojčica, da je val uspomena unišao u

dušu čovjeka, dozivljući mu tako živo u pamet njegovo daleko djetinjstvo, kad se i on, s toliko žara, pripravlja i očekiva Božić.

Tada je njegova duša bila čista i sve je bilo tako vedro i mirno oko njega. Danas naprotiv...

— Striće čuj... — Djevojčica zastane, sva u neprilici.

— Što?

— Kad bi ti došao noćas na Ponoćku?... Idemo svi, i otac, a ja ne ču, da ti ostaneš sam, samcat, jedni moj striće, kao kad si bio u Marseju...

— Ne znam, Anice, još ču misliti na to... možda da... Doći ću!

— Oh, hvala ti, moj stric! Znaš sam ja dobro, da ćeš ti doći! Kako sam sretna i zadovoljna!

Oduševljeno ga zagrlji i šapne mu tih na uši, sva ganuta:

— Vidjet ćeš, da će Djeticu Isus imati jedan dar i za te!

Dar mira srca, koje je opet očistila ljubav i kajanje.

'Ante Katin

nade. Molitva Crkve Gospodaru želje, da bi posao što više radnika u svoj vinograd (Mat. 9, 38; Luk. 10, 2) uslijedila je na način koji odgovara potrebama današnjice i na sreću zamjenjuje i upotpunjuje često zaprijećene i nedostatne energije svećeničkoga apostolata. Gorljiva falanga ljudi i žena, mladića i djevojaka, slušajući glas Najvišeg Pastira i direktive svojih biskupa posvećuje se svim žarom svojih duža djelima apostolata, da bi Kristu opet priveli mase puka, koje su se od njega otrgnule. Njima u ovom času, koji je toliko važan za Crkvu i čovječanstvo ide Naš očinski pozdrav, Naša duboka zahvala, Naša nuda puna pouzdanja. Oni su uistinu svoj život i rad svrstali pod stijeg Krista Kralja i mogu opetovati sa psalmom: **Kralju damem svoj rad** (Ps. 44, 1). **Adveniat regnum tuum** (Neka dođe kraljevstvo tvoje) nije samo žarka želja njihovih molitava, nego također i smjernica njihova rade. U svim klasama, u svim slojevima i skupinama ova suradnja svjetovnjaka sa svećenstvom manifestira dragocjene snage, kojima je povjerenja takva misija, da plemenita i vjerna srca veće i utješljivije poželjeti ne mogu. Taj apostolski rad ako se vrši u duhu Crkve posvećuje svjetovnjaka kao »slugu Kristova« u ovom smislu, koji sv. Augustin ovako tumači: »Braćo, kada čujete kako Gospodin kaže: »Gdje sam ja tu će biti i moj sluga«, nemojte misliti samo na dobre biskupe i svećenike. Također i vi na svoj način morate biti sluge Kristove, živući dobro, dajući milostinju, propovijedajući njegovo ime i njegovu nauku kome god možete, tako da svatko pa i onaj koji je otac obitelji smatra svojom dužnošću, da i u toj im prema svojoj obitelji iskazuje očinku ljubav. Neka radi Krista i života vječnoga opominje svoje, poučava, potiče, kori, iskazuje ljubav i drži ih u redu. Na taj način će on u svojoj obitelji vršiti dužnost svećenika a u stanovništvu mislu i biskupa služeći Kristu, da bi bio s njim u vječnosti.« (O Ev. Iv., trakt. 51 n. 13).

OKO DOMAĆEG OGNIŠTA

U promicanju ove suradnje svjetovnjaka oko apostolata, a koja je toliko važna u našim vremenima, pripada posebna misija obitelji, jer duh obitelji bitno utječe na duh mlađih generacija. Sve dok na domaćem ognjištu gori sveti plamen vjere u Krista i dok roditelji uboličuju život djece u skladu s vjerom, mlađe će uvijek biti spremna da priznaje Spasitelja i njegove kraljevske prerogative, da se opre onome tko bi ga htio ukloniti iz društva ili tko bi svetogrdno vrijeđao njegova prava. Kad su crkve začvorenne, kad se iz škola skida raspolo, obitelji ostaju providencijalno i u stanovništvu pogledu nedirljivo utočište kršćanskoga života. Beskrajno zahvaljujemo Bogu, kad gledamo kako bezbrojne obitelji ovu svoju misiju vrše vjernošću, koja ne uzmiče ni pred napadajima ni pred žrtvama. Moćni niz mladića i djevojaka i u onim krajevinama, u kojima vjera u Krista donosi patnju i progone, ostaje čvrsto uz prijestolje Otkupitelja, a sve u mirnoj odlučnosti, koja nas podsjeća na najslavnija vremena slike Crkve. Kolike bi se bujice dobra izlile na svijet, koliko svjetlosti, koliko mira i u socijalnom životu koliko bi nezajmjenjivih i dragocjenih energija moglo doprinijeti promicanju dobra čovječanstva, kad bi se posvuda Crkvi, koja je učiteljica istine i ljubavi, dala ona mogućnost rada, na koju ona ima sveto i neotuđivo pravo na temelju božanskoga mandata! Koliko bi se nesreća moglo izbjegći, koliko bi bilo stvoreno sreće i mira, kad bi socijalni i međunarodni napor, da bi se uspostavio mir bilo prožeti dušikom poticajima Evangelijsa ljubavi u borbi protiv individualnog i kolektivnog egoizma.

(Nastavit će se)

POSJET SV. OCA PAPE TALIJANSKIM SUVERENIMA. 28. pr. mj. Papa je vratio osobno posjet talijanskim suverenima na najsvećaniji način. Ovo je prvi put, poslije g. 1870., da Papa osobno posjećuje talijanskoga vladara, jer je dosad takve posjete u imu Pape obavljao vatikanski državni tajnik. Stoga se ovom njegovom posjetu pridaje historijsko značenje.

UZ OGROMNE ŽRTVE i samo s velikim pouzdanjem u Boga i u svoje pretplatnike, ali uistinu pretplatnike, a ne preplatnike i ne-platnike, odlučili smo i dalje ustrajati u izdavanju našega lista uz istu cijenu, iako je nama Tiskara povisila cijenu. Tako ulazimo u jedanaestu godišnjicu izlaženja našega lista. — Katolička štampa je od presudne važnosti za izgradnju i odgoj pojedinih savjeti: kako se i što se čita, onako se, redovito, i misli i živi! Na posao dakle svi za što veći provat i proširenje našega »Katolika«! To nije dužnost samo nas, koji ga uređujemo i izdajemo, već svih nas, nećemo li, da nam se, u ovakvo ozbiljnim vremenima, svaki propust i nemar ljuto osveti! Ne-prijatelj čovjek ne spava! On je, naprotiv, vrlo aktivan!

Život Šibenika

SRETNU NOVU GODINU svim svojim suradnicima, povjerenicima, oglašivačima, pretplatnicima i prijateljima želi — Uredništvo i Uprava »Katolika«.

BOŽIĆNI BLAGDANI. Šibenik je proslavio božićne blagdane u znaku vjere i tradicije. — Početak božićnih svetaca bilo je čestitanje klera i vjernika preuzv. biskupu. Na Badnjak u podne sav gradski svjetovni i redovni kler, sakupljen u svečanoj biskupskoj auli, preko kaptolskoga prepozita podstrio je srdačne čestitke preuzv. biskupu. Na lijepu adresu presvij. Pia na, punu aluzija na tešku ratnu sadašnjicu, preuzv. biskup zahvalio se i svojim govorom obodrio prisutne, da ne malakšu u teškoj borbi, nametnutoj od brojnih Božjih neprijatelja. Poslije govoru preuzv. biskup obišao je sve prisutne, rukovao se i čestitao. Isto tako na Badnjak, na Božić i na Novu Godinu razni predstavnici društava, i mnogi iz gradaštvu dolazili su na čestitanje u biskupski dvor. Na Božić čestitao je sreski načelnik g. Aničin, a na Novu Godinu narodni pravci g. dr O. Novak, g. Šime Belamarić senator, a u ime Općine povjerenik g. Dragutin Vidović. — Na Badnjak u 5. bio je svečani Matutin, a u 6.30 s. pontifikalna sv. Misa. Katedrala je bila dupkom puna, kao malo koje godine do sada, i to velikim dijelom onim licima kojih je rijetko kroz godinu vidjeti u crkvi. Na koru naš vrijedni, i neumorni »Cecilijanski zbor« po prvi put izvodio je Missa Loretta od Zihovskog. Misa je melodiozna i lijepa. Na ofertoriju pjevan je, i ako tradicionalan, ali uvijek lijep, Ledererov: »Kgo ste vidjeli pastiri«. Preko posvećenja četveroglasno i efektno izvedena je Gruberova: »Tiha noć, sveta noć«. Pjevanje je uvježbalo i dirigirao katedralni kapelnik vlč. don J. Spanić, a na orguljama je pratilo vlč. dn F. Horvat. — U ponoći bila je ponoćka u bolničkoj kapeli. Sv. Misu služio je vlč. don A. Jurićev uz prigodni govor. Sv. Misu priustvovao je lijepi broj gg. liječnika, bolničkoga personala, č. sestara i bolesnika. — Na Božić od 4 s. ujutro redale su se po svim crkvama sv. Mise. Posjet je bio svugde odličan. U 11 s. bila je u katedrali zadnja pontifikalna sv. Misa. Posjet je bio upravo rekordan i nezapamćen. Pjevanje je bilo isto kao i na Badnjak. Naročiti dekor davao je božićnom pontifikalu novi kompletan pontifikalni aparat, umjetnički izrađen i ukrašen motivima naše katedrale. Sav pontifikalni aparat na opće zadovoljstvo izradio je g. Stjepan Sajnović iz Osec kova. — Na sv. Stjepana po svim crkvama bila je služba Božja kao nedjeljom. Glavna svečanost bila je u crkvi sv. Franje. Popodnevnu propovijed održao je preuzv. biskup. — Na Staru godinu uvečer u 5 s. preuzv. biskup održao je govor, u kojem je podvukao u svijetu vjere i Provvidnosti sve važnije događaje u staroj godini. Poslije govora ispjivan je »Tebe Boga hvalimo«. — Isto tako na Novu godinu uvečer preuzv. biskup održao je propovijed, i upoznao vjernike s velikom proslavom 1300-godišnjice prvih veza sa sv. Stolicom.

BOŽIĆ U »UBOŠKOM DOMU«. I ove godine naši zaklonjenici i siromasi u »Uboškom domu« proslavili su lijepo i veselo svete božićne blagdane. Brojno građanstvo za Božić sjetilo se svojim darovima naših zaklonjenika i siromaha. Svima svojim dobrovorima oni im ovim putem najiskrenije zahvaljuju! Posljednjih godina nastupom i zauzimanjem nove uprave, kojoj stoji na čelu preč. don Ive Bjažić, kanonik, i g. Mario Lušić, naš »Uboški Dom« svagdano sve više dobiva novo lice, a zaklonje-

nici su sve većma svjedoci, da se i njih ubraja za ljude i kršćane. Nema sumnje, da u obnovi »Uboškog Doma«, imade veliki — i najveći dio zasluga neumorni i požrtvovni član uprave g. Mario Lušić, pa mu zaklonjenici i siromasi ovom prilikom javno zahvaljuju.

PROSLAVA 70 GODIŠNICE OTVORENJA GRADSKOGA KAZALIŠTA. Akademsko društvo »Stj. Radić« u srijedu 3. t. mj. komemoriralo je značajni datum osnutka i otvora našega kazališta. Uvečer u 8 s. u dupkom punom kazalištu održao je prigodno slovo g. Boris Novak. U polsatnom govoru upoznao je svoje slušaoce sa dićnom prošlošću našega kazališta. Govornik proučivši u najsitnije detalje sav kazališni arhiv iznio je zanimljivih detalja i uspio u duši slušalaču pobudit ponos na visoki kulturni nivo naših preda. Poslije izlaganja g. govornika, uvjeren sam, da nije dan slušalač neće indiferentno proći mimo šibenskoga kazališta. Zahvalni smo govorniku i iskreno mu čestitamo. Poslije govoru akademicići odigrali su »Topaze«, komediju u 4 čina. Nije pretjerano, ako se reče, da je dilektantska družina dala svoj maksimum. Više nego dilektant, odigrao je odlično svoju ulogu »Topaze« g. Ratko Baranović.

† NIVES MALENICA. U četvrtak 28. XII. pr. g. zaklopila je po zadnji put svoje umorne oči. Vijest o njenoj preranoj smrti napunila je tugom svakoga, koji ju je poznavao. Bila je uvjek vedra i vesela. Sa svakim je bila najprijezna, osobito sa svojima u kući. Iza smrti dobrog oca, kao najstarija kćerka majci je bila desna ruka. S njom je dijelila radost i žalost. I onda, kad je majci bilo najteže, znala ju je razveseliti svojim veselim temperamentom. Već više godina je bila učlanjena u križarsku organizaciju. Kao Mala Križarica i kasnije kao članica nastojala je, da što savjesnije vrši svoje organizacijske dužnosti. U organizaciji sve su je sestre volile, jer je i ona sve volila pravom sestrinskom ljubavlju. Iako mlađa, nikad se nije dala od nikoga zavestiti, poput mnogih drugih. Volila je i ona zavabu i veselju, ali je znala sebi staviti granicu. Uvijek se isticala svojom čistom i plemenitom dušom, da je takvu daruje svom nebeskom Zaručniku, kad Njegova volja nije bila, da je prije svoje smrti daruje svom ožalošćenom zemaljskom zaručniku. Bila je nadasve religiozna duša. Iako slaba i bolesna, nikad nije propustila sv. Misu, pa makar morala preko nje izaći. Kao članica »Živog Svetlja«, dokogod je mogla, redovito je vršila tjedno svoj sat klanjanja. Za vrijeme svoje bolesti primila je Spasitelja u svoju dušu, kao i na času smrti skupa sa svim ostalim utjehama sv. vjere. Sprovod mile pokojnice bio je u subotu 30. XII. pr. g. Sprovodu su prisustvovali svi njeni najmilije, kao i vjerne sestre Križarice te brojni gradani. Na groblju nad ljesom od nje se oprostila u ime svih Križarica okružna predsjednica gđica Dobrila Bujas lijepim i vrlo dirljivim govorom, dok su ostale članice preko sv. Mise otpjevale tužaljku »Sestro premila«. Dok dobroj pokojnici želimo pokoj i obilnu nagradu od Gospodina, učvijenjeno obitelji i vjereniku izrazujemo svoje najiskrenije saučešće!

UPOZORENJE SJEMENIŠTARCIMA. Svi gojenci biskupskega sjemeništa u Šibeniku treba da budu u zavodu u utorak, 9. siječnja, u 9 sati ujutro. Tko ne može doći toga dana, dužan se naći u zavodu ranije, jer nitko ne smije zakasniti. — Uprava.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za sljedeći tjedan (7.-13. I): za naše »Živo Svetlo«, da se ono što bolje razvije i uspije u novoj godini te da njegove članice budu što bolje, revnije i pobožnije — Don Ante Radić.

ZA RESTAURIRANJE NOVE CRKVE poklonila je obitelj pk. Anke Merlak Din 50. — Uprava crkve najljepše zahvaljuje.

URA KLANJANJA. U nedjelju 7. t. mj. bit će u katedrali ura klanjanja od 5 do 6 s. popodne.

U FOND »ZIMSKE POMOĆI« poklonila je obitelj g. Vinka Gospodnetića Din 20, da počaste uspomenu pk. Nives Malenica. — Odbor toplo zahvaljuje.

»KATOLIČKOJ KARITAS« darovale su: Da počaste uspomenu pk. Nives Malenica: Nesanović Rita Din 20 i Škalco ud. Lucija Din 10. — Odbor najljepše zahvaljuje.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Da počaste uspomenu pk. Nives Malenica: Don Ante Radić Din 10. — Da

počaste uspomenu pk. Marka Markovića: Don Ante Radić i obitelj Edgarda Vidović po Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

Naši dopisi

BOŽAVA (Dugi otok)

Posjet Križarima. U nedjelju 2. XII. prošle godine posjetio je naše društvo g. Zvonimir Malić, student prava, te bračni i prijateljima održao vrlo oduševljeni i borbeni govor o savremenoj Hrvatskoj i katolicizmu, te ulozi, koju imaju Križari. Govor je saslušan zanimanjem i govornik nagraden burnim odobravanjem.

Proslava sv. Nikole. Ove nam je godine naš zaštitnik donio tako željeni i potrebiti dar: Ljudi su se primirili, prevladao je razum i spoznanje, da se može živjeti u snošljivosti; imati svoje privatno mišljenje, a ipak poštivati drugoga. Dao dobit Bog i sveti Zaštitnik, da u zlatnoj slobodi sačuvamo mir i bratsku ljubav! — Preko svećane mise održao je vlč. don J. Palčić savremenu propovijed. Djevojački pjev. zbor skladno je pjevao misu »De Angelis«. Na harmoniju svirao je brat Marcel Uglešić, a na violinu je pratio g. učitelj Šreć Ciril. — Navečer održalo je mjesno »Tamburaško društvo« svoju prigodnu zavabu. Na programu su bila dva šaljiva komada: »Šumski duh« i »Vrač Marko«. Od predstavljača osobito nam se svidio sudac (g. Himerlein). Zabavili su uz ostalu brojnu publiku prisustvovali: vlč. župnik, vlč. don J. Palčić, vlč. don E. Šutrin, g. učitelj Šare sa gdom, gosp. načelnik i tajnik općine, predsj. HSS, predsj. Križara i dr.

Križarska akademija. Naša Križarska mladež htjela je ove godine na osobitu način proslaviti svoju Bezgrješnu Majku, pa je na Njezin dan 8. t. mj. njoj u čast održala vrlo obilnu i elitnu akademiju. Ujutro su svi pristupili k stolu Gospodnjemu. Preko mise govorio im je vlč. don Ante Oštrić iz Solina. Navečer su održali akademiju u 6 s. Akademiju je otvorila s. Marija Malić učiteljica, s oduševljenim govorom, u kojem je prikazala važnost i bit križarskoga rada i odnos križarske mladosti prema Bezgrješnoj. Govorila je zanosno, toplo i uvjерljivo. Gg. učitelji Metod i Šreć Šare odsvirali su na violinama: »Duo od Mozarta — Allegro moderato i Andante sostenuto cantabile — op. 70.« Tako su odlično i tehnički dotjerano izveli, da su na zahtjev publike moralni opetovati i odsvirati još jedan komad. — Uz tri prigodne deklamacije, koje su Križari odlično izveli, prikazana su još tri igrokaza: »Sveta Agneca«, »Nikolinjsko veče« i »Darovi sv. Nikole«. Igrokazi su izvedeni vrlo efektno na opće zadovoljstvo. Osobito su se istakli krampus (Zdenko Uglešić), Grgo (Joso Margetić) i Agnese (Rajka Margetić). Akademiji je sudjelovalo cijelo selo. Vidjeli smo: vlč. g. Don Šimū Lukić, don Antu Oštrića, don Josipa Rudića; gg. učitelji: Montana, Malić, Metoda i Cirila Šira s gdom. Bili su prisutni g. načelnik i tajnik općine, predsj. HSS, odbor »Tamburaškog društva« i predstavnici fin. kontrole. — I moralni i materijalni uspjeh potpuno su nas zadovoljili. Roditelji su bili presretni i prezadovoljni gledati, u kakvoj se školi uzgajaju njihova djeca. Škola je to ljubav prema Bogu i Mariji; ljubava i poštovanja prema roditeljima; škola značajeva i svijesnih Hrvata, koji su na opustošenoj njivi Hrvatske nužno potrebni.

Bog živil!

Razne vijesti

U FINSKOJ se u sniježnoj vijavici vođe ogorčene borbe. Finci javljaju, da nisu uspjeli sovjetski pokušaji prodora kroz Mannerheimovu liniju, iako je sovjetsko zapovedništvo dovelo najbolje sovjetske elitne čete iz Srednje Azije za proboj Mannerheimove linije. Finci su bacili u zrak veliko rusko skladiste streljiva u blizini željezničke pruge Murmansk—Lenjingrad. Isto tako su finski aeroplani bombardirali željezničku prugu Lenjingrad—Terioki i Lenjingrad—Baskelovo. Na taj su način sprječili dovoz ruskih pojačanja na finsko-sovjetsku frontu. Strahovita oluja, koja sada vlada na kraljevskoj prevlaci, onemogućila je gotovo svako ratovanje. Opetovana ofenziva crvenih četa protiv Mannerheimove linije nije

uspjela. Sovjeti su od početka rata u Finskoj izgubili 400 tankova i 150 aeroplana.

IZJAVE PRETSJEDNIKA DRA MAČEKA I BANA DRA SUBAŠIĆA. U božićnom broju »Hrvatskog Dnevnika« dao je predsjednik dr Maček opširnu izjavu o našim aktualnim problemima i među ostalim je kazao: »Pred nama stoji finansijsko pitanje, koje također treba rješiti, jer banovina Hrvatska sada još živi na zajedničkom proračunu, što je, razumije se, samo provizorijski. Izborni zakon za Hrvatski Sabor već je izrađen. U novoj godini imati ćemo izbore za taj sabor, jer to traži hrvatski narod, jer su oni potrebni i jer je raspisivanje tih izbora jedna od bitnih odredaba sporazuma, koji sam sklopio s predsjednikom vlade Cvetkovićem. Inače se rad u samoj vlasti normalno razvija. Incidenti, izazvani po pojedinim skupinama, ni najmanje me ne zabrinjuju. I Hrvatska i Jugoslavija nalaze se na politički eksponiranoj poziciji, pa je jasno, da smo izvrgnuti najrazličitijim utjecajima i agitacijama izvana, kojima mogu, pa i dobromanjerni elementi nasjedaju. I ban Hrvatske dr Šubašić uputio je u istom smislu božićnu poslanicu javnosti, u kojoj među ostalim kaže: »Kad nas nije zbrunio svjetski rat, neće nas zbruniti nici drugi. Mi smo s mirom stoljetnoga narodnoga duha pričinili poslu i nitko nas ne može omesti u radu, koji smo započeli.«

KATASTROFALAN POTRES zadesio je ovih dana Anatoliju u Turskoj.

JAVNA ZAHVALA

Prigodom smrti naše dobre i neprežaljene

NIVES

u nemogućnosti, da svima pismeno zahvalimo, zahvaljujemo ovim putem u prvom redu svima onima, koji su dragu pokojnjicu za vrijeme njene bolesti posjetili i utješili.

Najprije dugujemo punu zahvalnost mp. ocu fra Nikoli Pasini i preč. g. don Antu Šari, pokojničinom ispođivalniku, koji su je više puta posjetili, okrijepili i ojačali sv. Sakramentima, utješili je očinskog riječi i u zadnjem času udjeliли joj sve utjehe sv. vjere.

Iskrena hvala školskim kolegičama pokojnice i Križaricama, kao i Križarima, koji su svojim sudjelovanjem i pomoću učinili sve, da sprovod bude što ljepši, kako bi joj time izvezili dostoјnu zadnju počast, prijateljski i iskreni: Zbogom! Hvala vlč. don Kreši Žoriću, koji je zastupao ćestupnoga preč. g. don Antu Radića, duhovnika Križarica, i mp. ocu fra Bernardinu Bebiću, koji su za pokojnicu otvorili na groblju sv. Mise. Jednaka hvala i ostaloj gg. svećenicima, koji su pokojnicu ispratili.

Hvala zboru Križarica, koji je otpjevao preko sv. Mise tužaljku »O sestro premila!« pod ravnjanjem vlč. dom Frane Horvata. Osobita pak hvala gdici Dobrili Bujas, koja se s onako toplim riječima oprostila u ime Križarica od naše dobre pokojnice.

Najiskrenija hvala svima onima, koji su našu dobru Nives ispratili do vječnoga počivališta i doprinijeli za sprovod vijence i bukete cvijeća.

Najtoplijia hvala svima onima koji su nas u našoj velikoj tuzi utješili i izrazili saučešće bilo usmeno, ili pismeno, bilo doprinosima kulturnim i humanim društvinama. Napokon hvala svima onima koji su za pokojnicu otčitali ili platili sv. Misi i pomolili se za pokoj nje ne plemenite duše, ili će to u budućnosti učiniti.

Svima od sreća hvala, a od Svetišnjeg plata!

U Šibeniku, 3. siječnja 1940.

Ožalošćena

Obitelj Deme Malenica